STAMP COLLECTING – THE HOBBY OF KINGS AND THE KING OF HOBBIES

NEJSLAVNĚJŠÍ MEZI VŠEMI

MODRÝ MAURICIUS

*„JEN FILATELIE UMÍ UKÁZAT,
JAK MŮŽE BÝT NĚCO NEDOSTUPNÉ …“*

Pierre Maria Mahé (1833 –1913), kurátor sbírky vévody Filipa Ferraryho, jeden z „Otců filatelie (Fathers of Philately)“

Znak Mauricia

NADČASOVÝ PŘÍBĚH

V době objevu prvních známek ostrova Mauricius – tedy těch s nápisem Post Office – pro filatelistický trh v 60. letech 19. století, mělo mnoho filatelistických nadšenců ve sbírce takřka všechny známky tehdejšího světa, což znamenalo zhruba tisíc kusů, ve většině případů levných a snadno dostupných. Mauricijské známky jako první ve filatelii ukázaly, co znamená ***„vzácné“***.

Vědělo se o nich, ale bylo jich tak málo, že je skoro nikdo nemohl mít, a dokonce ani spatřit. To bylo ve světě jinak dostupné filatelie znepokojivé, až fascinující. Pro sebevědomí a mentalitu 19. století, kdy se zdálo, že snad všechno je možné, bylo přímo šokující, že nelze koupit ***„cokoli“***. Známky Modrý a Červený Mauricius se dostaly na přední stránky světového tisku a rychle se staly doslova legendou přitahující nejbohatší kupce a zájem elity své doby. Jejich prestiž a cena stoupaly. Peníze ale často nebyly nic platné, legendární známky jejich šťastní majitelé skoro nikdy nenabízeli k prodeji. Povědomí o nich překročilo svět filatelie a ve světovém kulturním dědictví je dnes Modrý Mauricius tak silným fenoménem, jako Mona Lisa či Svatý grál.

Modrý a Červený Mauricius se nacházely vždy ve vlastnictví jen několika vyvolených, přitahovaly a dodnes přitahují stále větší poptávku i zájem médií a veřejnosti. Staly se z nich symboly bohatství, prestiže, tajemství i romantiky starých dobrých časů, srozumitelné každému. Příběh ***Mauriciů Post Office*** prostupuje dějinami nejen filatelie už více než půldruhého století a nijak neztrácí na síle. Navázání na tento příběh, eventuální získání Modrého Mauricia a s ním spojený vstup do elitního klubu jejich vlastníků a přidání svého jména ke jménům nejslavnějším, bude mít tedy i v budoucnu větší a větší přitažlivost a cenu.

ZAPOMENUTÉ – A ZNOVU OBJEVENÉ

Filatelisté v počátcích našeho oboru skoro dvě desetiletí existenci Mauriciů Post Office vůbec nezaznamenali, na rozdíl od pozdějšího vydání s nápisem Post Paid z roku 1848. Ještě roku 1865, když padly první zmínky o existenci známek s nápisem Post Office, nevěřil v jejich existenci slavný obchodník se známkami a publicista Jean Baptiste Moens. Ale už koncem téhož roku byla existence obou Mauriciů Post Office – modrého a červeného – doložena, a to sběratelem z Bordeaux Albertem Couturesem, který je získal výměnou za dvě běžné uruguayské známky od paní Jeanne Borchardové. Ta žila také v Bordeaux a nalezla je v korespondenci svého manžela, který udržoval obchodní styky se vzdáleným ostrovem Mauricius. A nešlo jen o tuto dvojici – v letech 1864–69 paní Borchardová v archivu manžela postupně objevila třináct z dnes známých sedmadvaceti exemplářů tohoto prvního mauricijského vydání.

MODRÝ MAURICIUS

Modrý Mauricius, nominální hodnota 2 pence, vydaný 21. září 1847. Tato hodnota byla určena na vyplácení dopisů zaslaných v rámci ostrova. Z původního nákladu 500 kusů se jich do dnešních dnů dochovalo jen 12. Historie vystaveného exempláře je doložena už od roku 1867, kdy jej nalezla jedna z prvních filatelistek světa paní Borchardová z Bordeuax na dopisu v obchodní korespondenci svého manžela. Nevěnovala mu však příliš pozornosti a vyměnila jej za jinou známku s dalším bordeauxským filatelistou panem Martineau. Ten jej zanedlouho přenechal zdejší papírnici a obchodnici se známkami paní Debois a ta jej obratem prodala za 100 franků belgickému obchodníkovi se známkami J. B. Moensovi. Mauricius poté prošel sbírkami největších legend světové filatelie – Rothschild 1872, Ferrary 1893, Burrus 1923, Cripps 1972. Od roku 2016 se nachází ve sbírce českého filatelisty a investora. ***Známka je považována za nejkrásnější poštovně upotřebený exemplář ze všech dochovaných.***

Král Jiří V.

Přístav v Port Louis 1846 / G. V. Nash

TĚŽKÉ ZAČÁTKY

Po nalezení prvních exemplářů mauricijských známek s nápisem ***Post Office*** se nejprve soudilo, že jde o chybotisky patřící k pozdějšímu vydání s nápisem ***Post Paid***. Až významný sběratel a badatel J. A. Legrand roku 1870 rozlišil a popsal všech 12 polí tiskové desky vydání Post Paid a doložil tak, že známky s nápisem Post Office byly tištěny z desky jiné, a jde tedy o jiné vydání. Zkoumáním dostupných exemplářů prvního vydání s nápisem Post Office pak zjistil, že všechny červené mají obraz vzájemně totožný a totéž že platí i o modrých. Dospěl proto k názoru, že jde o zkusmé tisky z jedné desky, které unikly do oběhu. Další autoři je sice považovali za známky, ale datovali je až do roku 1858. Názor, že šlo o regulérní vydání prvních a podstatně starších výplatních známek ostrova se prosazoval těžko, důkazy pro to byly nalézány postupně. Zlom přineslo až pátrání nadšeného filatelisty majora E. B. Evanse v roce 1876 přímo na Mauriciu, kde objevil důkaz, že jde o první poštovní známky ostrova Mauricius a současně o ***první koloniální známky světa!*** V archivu guvernéra ostrova totiž objevil klíčovou listinu – Odhad ceny výroby poštovních známek s nápisem Post Office z roku 1847, vystavený jejich autorem, rytcem J. O. Barnardem.

RŮST HODNOTY

Zprvu skeptický J. B. Moens koupil ještě v 60. letech 19. století další exemplář Mauriciů – červený a modrý – ze sbírky A. Couturese za zhruba 200 franků, což ve zlatých dvacetifrankových mincích odpovídalo zhruba 60 gramům ryzího kovu. Pro srovnání uveďme, že český investor, který před osmi lety získal jinou dvojici těchto slavných známek, za ně zaplatil už ekvivalent zhruba ***100 kilogramů ryzího zlata!*** Až takový potenciál růstu ceny tyto světové rarity mají!

ZNÁMKA KRÁLŮ

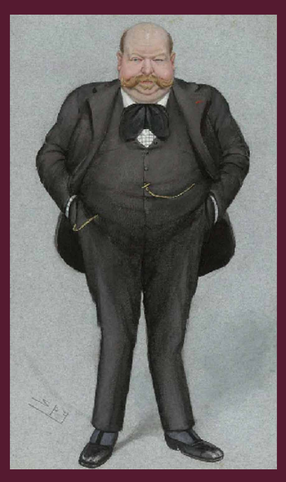
K definitivnímu vynesení Mauriciů Post Office do nejvyšších výšin došlo v roce 1903, kdy byl jeden exemplář Modrého Mauricia vydražen v Londýně. Došlo k tomu za obrovské pozornosti veřejnosti a neznámý kupec za známku zaplatil do té doby nevídanou částku 1 450 liber. Brzy poté, v rozhovoru s princem velšským (mimo jiné zapáleným filatelistou), jeden z dvořanů poznamenal: ***„Slyšelo už Vaše Veličenstvo, že nějaký naprostý pomatenec zaplatil za jedinou poštovní známku 1 450 liber?“*** Budoucí král Jiří V. na to odvětil: ***„Ano, vím. Ten naprostý pomatenec jsem byl já.“*** A když tuto známku chtěl a koupil do své sbírky britský král, napsaly o tom noviny na celém světě a všichni tehdejší boháči ji chtěli také mít. Těch 1 450 tehdejších liber ve zlatých mincích představovalo více než 10,5 kilogramu ryzího kovu a v důsledku trvající honby za Modrým Mauriciem jde dnes o množství desetkrát větší!

Mme J. Borchard
(1827–?)

J. B. Moens
(1833–1908)

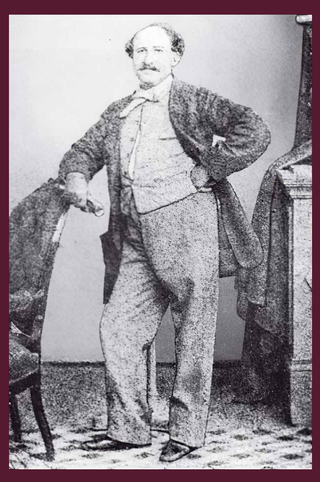
Baron Arthur de
Rothschild (1851–1903)

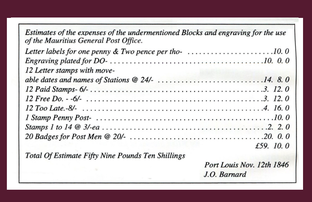
Vévoda Filip Ferrary
(1850–1917)

Maurice Jean Marie Burrus
(1882–1959)

Joseph Osmond Barnard
(1816–1865)

Estimates of the expenses of the undermentioned Blocks and engraving for the use of the Mauritius General Post Office.
Letter labels for one penny & Two pence per tho- 10. 0
Engraving plated for DO- 10. 0. 0
12 Letter stamps with move- able dates and names of Stations @ 24/- 14. 8. 0
12 Paid Stamps -6/- 3. 12. 0
12 Free Do. - 6/- 3. 12. 0
12 Too Late.-8/- 4. 16. 0
1 Stamp Penny Post- 10. 0
Stamps 1 to 14 @ 3/-ea 8. 2. 0
20 Badges for Post Men @ 20/- 20. 0. 0
£59. 10. 0
Total Of Estimate Fifty Nine Pounds Ten Shillings
Port Louis Nov. 12th 1846
J.O. Barnard

Objednávka a účet za výrobu Mauriciů prvního vydání, tedy Post Office. Z archivu guvernéra ostrova Mauricius.